

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Zelené podnikání 2013/2014

Materiály pro žáky

Zelené podnikání 2014 – materiály pro žáky

Zpracováno na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích pro Asociaci pedagogů základního školství ČR v rámci soutěže Zelené podnikání 2013/2014.

Autoři:

Ing. Hana Škarvadová

Ing. Viktor Vojtko, Ph.D.

Úpravy a doplnění za APZŠ:

Mgr. Anna Doubková st.

© 2013 Hana Škarvadová, Viktor Vojtko

Úvodem

Milí žáci dostávají se vám do ruky podklady, ze kterých byste se měli připravit na školní, krajské i celorepublikové kolo soutěže Zelené podnikání, které pořádá Asociace pedagogů základního školství ČR, a kde je Ekonomická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích partnerem.

Podklady jsou rozděleny tematicky na dvě části – první část je věnována samotnému podnikání, druhá je věnována energiím a možnostem jejich úspor. S podklady byste měli pracovat tím způsobem, že si z *uvedených videí a webových stránek uděláte vlastní poznámky, které potom můžete používat při testech.*

Obě tyto oblasti tedy budou součástí znalostních testů ve všech třech kolech soutěže Zelené podnikání. To, co jste se dozvěděli, využijete prakticky v krajském kole, kde si zahrajete na skutečné podnikatele, a stejně tak v kole celorepublikovém, kde navrhnete svůj vlastní podnikatelský záměr.

K jednotlivým tématům si samozřejmě můžete obstarat i další informační zdroje. To necháme na Vás, abyste se v moři informací učili plavat sami.

Podnikání

Podnikání samo o sobě je *soustavná samostatná činnost určité osoby za účelem dosažení zisku*. Před začátkem podnikání by si každá osoba, tedy „podnikatel“, měla rozmyslet, co je vlastně jejím cílem a vytvořit si určitý plán, tzv. „podnikatelský záměr“. Ten do jisté míry určí směr, který se má podnikatel vydat. Cesta to ale rozhodně není snadná, podnikání vždy provází riziko.

Jakou myslíte, že má podnikání v českých zemích tradici? Velmi dlouhou. Podívejte se s námi na první významné, ale tak trochu neznámé „české“ podnikatele, kteří své nápady a umění uplatnili třeba již na přelomu 18. a 19. století!

Průkopníci podnikání v Českých zemích

Prvotní impulz k rozvoji podnikání v Českých zemích byl dán samotným manželem Marie Terezie, **Františkem I. Lotrinským**. Ten kromě několika bank a manufaktur založil například i továrnu na keramiku v Holíči, díky níž jsme se proslavili ve světě tzv. „holíčskou“ keramikou. Jeho příklad následovali mnozí – šlechtici, ale i lidé bez modré krve, třeba Jan Josef Leinterberger.

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1036836797-prukopnici-podnikani-v-ceskych-zemich/298327273350013-frantisek-lotrinsky-a-jan-josef-leinterberger/>

Jako prvního zástupce šlechty Vám představujeme hraběte **Rudolfa Vrbnu** (1761 – 1823), který se ukázal být skvělým podnikatelem už v době, kdy v Evropě válčil Napoleon. Díky svému vzdělání patřil skutečně mezi naše první průmyslově podnikající šlechtice, a nesmírně tak rozvinul oblast železářství a především výroby litiny na našem území.

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1036836797-prukopnici-podnikani-v-ceskych-zemich/298327273350002-hrabe-rudolf-vrbna/>

Jak se rozvíjel průmysl, rozvíjely se i moderní technologie. A jednou takovou skutečně moderní technologií byla v 19. století i elektrická energie! To, že si můžeme v noci pohodlně rozsvítit, je dílem dvou odvěkových rivalů, skvělých podnikatelů – **Františka Křížíka** (1847 – 1941) a **Emila Kolbena** (1862 – 1943).

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1036836797-prukopnici-podnikani-v-ceskych-zemich/298327273350007-frantisek-krizik-a-emil-kolben/>

Myslíte si, že v minulosti byli všichni podnikatelé jen čestnými vizionáři? Ale vůbec ne! Podívejte se, jak to dopadlo s „králem železnic“ **Bethelem Henrym Strousbergem** (1823 – 1884). Byl to sice Němec, ale své podnikatelské aktivity bohatě rozvíjel právě na našem území. Skončil skutečně neslavně, dluh za jeho megalomanství se vyšplhal na celých 90 milionů zlatých! Ano, tohle je krásná ukázka jednoho z mnoha podnikatelských rizik.

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1036836797-prukopnici-podnikani-v-ceskych-zemich/298327273350005-bethel-henry-strousberg/>

Máte také svůj podnikatelský vzor – Emila Škodu, Tomáše Baťu, Václava Laurina, Václava Klementa nebo někoho úplně jiného? A jaké „drby“ na něj dokážete najít?

Podnikatelský záměr a plán

Následující zdroje by Vám měly poskytnout pohled na startovní čáru podnikání. Mít dobrý nápad a být kreativní totiž často nestačí. Sestavení dobrého podnikatelského plánu je tím pravým průběžským kamenem – jen se podívejte. A zkuste také porovnat dva podobné podnikatelské záměry (Snídaně do postele a U Pepíka), stejně jako pětice významných českých podnikatelů.

<http://www.youtube.com/watch?v=QSk-ab7wZeA>

Chtělo by to jednoduchý návod, jak na podnikání. Ten ale bohužel neexistuje. Nejprve byste měli něco málo vědět o tom, jak to chodí na trhu.

<http://www.penize.cz/podnikani/231251-zaciname-podnikat-zaklady-ekonomie>

A také musíte sami sebe přesvědčit, že víte proč vlastně podnikat. Pak už nic nestojí v cestě tomu, začít pracovat na vlastním podnikatelském plánu - tedy záměru Vašeho podnikání.

<http://www.penize.cz/podnikani/224644-zaciname-podnikat-podnikatelsky-zamer>

Rozjet podnikání není vůbec snadné, hlavně pokud chybějí peníze. V dnešní době existuje mnoho možností, jak potřebné finance získat. Co se třeba zúčastnit nějaké soutěže, hledající talentované začínající podnikatele?

<http://www.youtube.com/watch?v=BCyfalnolp8>

Ale pozor, než se rozhodnete využít cizích peněz, pro financování vlastního podnikání, něco si nastudujte.

<http://www.penize.cz/podnikani/232063-zaciname-podnikat-jdeme-si-pro-penize>

Abyste nedopadli takhle.

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10213556322-krotitele-dluhu/310292320110012/>

Bez toho, aby Vám někdo podnikání posvětil, se rozhodně neobejdete. Víte, kde by měla začít Vaše cesta za štěstím? Přece na Živnostenském úřadě.

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/spotrebitel/85798-jak-zacit-s-podnikanim/>

Pokud vše dobře půjde, budete stále lepší a lepší. A možná se jednou objevíte i mezi elitou. Pan Sobotka je možná posledním člověkem, který ještě dokáže vyfouknout skleněnou figurku z barevného skla, proto mu po právu náleží titul živnostník roku 2013.

<http://www.financnioviny.cz/zpravy/zivnostnik-roku-sobotka-fouka-u-zelezneho-brodu-sklenene-figurky/1020858>

Ani Váš věk není tak velkou překážkou. Podívejte se, jak byla kreativní parta středoškoláků, která na trhu prorazila s originálním Beer Boxem.

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/243344-podnikani-nezletilych-treba-beerbox-prvni-automat-na-pivo/>

Ted' už víte, jak na podnikání?

Úspory energií

Energie

Nejen v domácnosti, ale i v podnikání používáme každý den množství zařízení, která musejí být určitým způsobem napájena – a tuhle práci vykonává energie. Tu nemůžeme vytvořit ani zničit, jen přeměnit z jednoho druhu na jiný, přičemž její celkové množství zůstává stále stejné. Víte, jak se říká zákonu, který tohle všechno popisuje?

Ve svém životě se můžete setkat s různými druhy energií, a to třeba podle toho, která síla zrovna působí:

- Energie mechanická
- Energie elektrická
- Energie magnetická
- Energie tepelná
- Energie jaderná
- Energie životní ☺, atp.

Obvykle se však soustředíme na to, abychom byli schopni zajistit si dostatek energie elektrické. Kde se jí však vezme tolik, abychom mohli topit, koupat se v teplé vodě, vařit, nebo si zahrát na počítači?

<http://www.youtube.com/watch?v=VqTDRou1g1M&list=UUIvAHOInHG7IP1t4h7DepjA>

Zdroje elektrické energie

Jenže elektřina tu není sama od sebe – musíme ji vyrobit. K tomu využíváme množství zdrojů, z nichž většina je v dnešní době neobnovitelná, třeba ropa, zemní plyn nebo uhlí. Navíc jich v České republice nemáme vůbec dostatek, takže jsme závislí na ostatních státech.

Měli bychom proto uvažovat i o zdrojích, které snad zatím tolik nevyčerpáme a máme je k dispozici – o slunci, vodě a větru. Těm říkáme zdroje obnovitelné. Ostatně, podívejte se sami, jaké máme možnosti.

http://www.youtube.com/watch?v=0_2T0qERUe0

K tomu, abychom plně využili obnovitelných zdrojů, potřebujeme také nějaký čas. V mezidobí bychom se však měli zasadit i o trochu zodpovědnosti ke svému okolí a snažit se udržet naši Zemi při životě i pro další generace. Jednou z možností je samozřejmě zdrženlivost! Není přece nutné neobnovitelné zdroje tolik plýtvat.

Buď se můžeme zaměřit na snižování energetické náročnosti, nebo na zvyšování účinnosti využití energie.

Snižování náročnosti je takovým malým ústupkem, který se projevuje třeba jako omezení vytápění neobývaného pokoje, nebo zhasnutí světla, když v místnosti zrovna nejsme. To přece pro přírodu můžeme udělat všichni!

Zvýšení efektivity už ale přináší mnohem více. Například v okamžiku, kdy doma vyměníte obyčejné žárovky za úsporné, přispíváte k efektivnějšímu využití energie. Díky tomu pak můžete velmi významně ušetřit, ale hlavně – tolik nezatěžujete životní prostředí.

Úspory energií

Pojďme se tedy podívat, kde všude můžeme ušetřit. Následující videa se sice zabývají jen domácnostmi, ale pro podniky platí to samé. I v podnikání přece svítíme, topíme a používáme teplou vodu. A co teprve různé spotřebiče!

<http://www.youtube.com/watch?v=wh3CLuvtmml&list=UUlvAHOInhG7IP1t4h7DepjA>

<http://www.youtube.com/watch?v=XFt2tUSaY8c&list=UUlvAHOInhG7IP1t4h7DepjA>

<http://www.youtube.com/watch?v=rSGMz21HKX8&list=UUlvAHOInhG7IP1t4h7DepjA>

Pokud budete ke svému podnikání potřebovat nějakou budovu, vyplatí se zauvažovat i o její energetické náročnosti a případně investovat do pořádné izolace. Nevěřili byste, kolik energie jinak jen tak „vylétí oknem“.

<http://www.youtube.com/watch?v=yr1Xqo4Y76w&list=UUlvAHOInhG7IP1t4h7DepjA>

Ted' už byste tedy měli mít představu, kde a jak ušetřit. Kdyby Vám to náhodou nestačilo, je tu ještě interaktivní prohlídka domácnosti, kde načerpáte ještě mnohem více informací o tom, jak hospodařit efektivněji a být lepším člověkem i podnikatelem.

http://www.energyglobe.com/cs_cz/uspory-energie/pruvodce-domacnosti/

Financování

Jenže problém je vždy a všude v penězích. Ptáte se, kdo Vám jako podnikatelům pomůže snížit energetickou náročnost podnikání? Naštěstí jsou tu různé dotační programy:

- **Nová zelená úsporám**
 - o projekt Ministerstva životního prostředí, zaměřený na efektivní zateplování, využití obnovitelných zdrojů
 - o <http://www.zelena2014.cz/?gclid=CPizubmWpLwCFYNf3godNBYA4A>
- **Efekt – energie efektivně**
 - o projekt Ministerstva průmyslu a obchodu na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů
 - o <http://www.mpo-efekt.cz/cz>
- **EKO-ENERGIE**
 - o projekt agentury CzechInvest, který Vám pomůže mimo jiné inovovat technologie, a být díky tomu šetrnější k životnímu prostředí
 - o <http://www.czechinvest.org/eko-energie>
- **Fondy Evropské unie**
 - o v minulém rozpočtovém období se jednalo o operační program Životní prostředí, prostřednictvím kterého jste mohli zažádat o peníze z Evropských fondů
 - o od roku 2014 však nevíme jistě, jaké podmínky EU nastaví – podporovat obnovitelné zdroje a úspory energií však jistě nezapomene

Ocenění

Jak to tak vypadá, podnikatel si musí pomoci sám – zjistit, kde ušetřit, získat peníze, a pustit se do náročného projektu.

Některé společnosti však již pochopily, kde leží ta pravá odpovědnost k našemu životnímu prostředí a nabízejí kromě odborného poradenství a širokého portfolia služeb i pořádné ocenění pro ty nejlepší. Jako například E.ON, který už několik let vyhlašuje nositele „E.ON Energy Globe Award“ pro Českou republiku, a to v následujících kategoriích:

- Obec
- Kutil
- Firma
- Mládež

http://www.energyglobe.com/cs_cz/eon-energy-globe-award-cr/

Abyste získali také nějaké zásluhy, dohleďte si sami, kdo byli v roce 2013 ti „nejšetrnější“!

Problémy

Není všechno zlato, co se třpytí a snaha být odpovědnější může být po zásluze potrestána. Mnohá úsporná opatření jsou totiž velmi drahá.

Často se pak stává, že se některé podniky dostávají do nesnází, protože „zelenější“ podnikání obnáší třeba i poplatky na obnovitelné zdroje. A v případě velkých podnikatelů se pak jedná o obrovské výdaje.

http://ostrava.idnes.cz/poplatky-na-obnovitelne-zdroje-d34-/ostrava-zpravy.aspx?c=A130731_1958550_ostrava-zpravy_mav

Zda vyjít vstříc podnikatelům nebo raději přírodě bude na rozhodnutí vlády. Uvidíme, kterým směrem se tedy vydá.

<http://zpravy.e15.cz/byznys/prumysl-a-energetika/prumysl-poplatky-na-obnovitelne-zdroje-musi-klesat-1024365>

Závěr

Jedno je však jisté, každý z nás může přispět k lepší kondici naší planety a naučit se být nejen odpovědnějším obyvatelem, ale také rozumnějším podnikatelem.